

Sygn. akt VIII Gz 32/18

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 20 marca 2018 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **w B.**

przeciwko **J. T.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 2 listopada 2017 r., sygn. akt. VIII GC 1613/17 upr

p o s t a n a w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 2 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy na podstawie art. 505³⁷ § 1 zd. 2 k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie, uznając, że powód, wezwany do usunięcia braków pozwu poprzez przedłożenie pełnomocnictwa procesowego dla radcy prawnego, nadesłał pełnomocnictwo udzielone pełnomocnikowi w dniu 9 maja 2017 r. Tymczasem pozew został złożony w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 22 listopada 2016 r. Sąd pierwszej instancji uznał na tej podstawie, iż powód nie przedłożył pełnomocnictwa uprawniającego do wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód, który zaskarżył ww. rozstrzygnięcie w całości i wniósł o jego uchylenie. Ponadto skarżący przedstawił dowód w postaci pełnomocnictwa udzielonego radcy prawnemu w dniu 7 stycznia 2016 r. wraz z odpisem skróconym aktu małżeństwa potwierdzającym zmianę nazwiska pełnomocnika. Skarżący wniósł ponadto o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, tj.

a) art. 505³⁷ § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że braki formalne pozwu nie zostały prawidłowo uzupełnione,

b) art. 126 § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że pełnomocnik nie wykazał umocowania do działania w imieniu powoda,

c) art. 130 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 89 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że pełnomocnik nie wykazał umocowania do działania w imieniu powoda, co doprowadziło do mylnego uznania, że braki formalne pozwu nie zostały prawidłowo uzupełnione i poskutkowało umorzeniem postępowania,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przez uznanie, że powód nie uzupełnił braków formalnych pozwu w terminie 14-dniowym od dnia wezwania sądu do dokonania tej czynności, podczas gdy wszystkie braki formalne zostały uzupełnione przez nadanie pisma w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego do Sądu.

W uzasadnieniu zażalenia powód podniósł, że w dacie wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym jego pełnomocnik był prawidłowo umocowany do działania w imieniu tej strony. Wprawdzie na wezwanie Sądu przedłożono dokument pełnomocnictwa z datą późniejszą było to jednak wynikiem wyłącznie koniecznością zaktualizowania pełnomocnictwa udzielonego już wcześniej, a to na skutek wstąpienia pełnomocnika w związek małżeński i dodania w związku z tym drugiego członu nazwiska. Osoba pełnomocnika nie uległa więc zmianie, a jedynie jego nazwisko, udzielone zaś wcześniej pełnomocnictwo nigdy nie zostało odwołane. Podobnie nie nastąpiła żadna zmiana gdy chodzi o osoby upoważnione do reprezentacji powoda.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie powoda jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 505³⁷ § 1 k.p.c., po przekazaniu sprawy do sądu według właściwości ogólnej przewodniczący wzywa powoda wyłącznie do wykazania umocowania, o ile stwierdzenie umocowania przez sąd nie jest możliwe na podstawie wykazu lub innego rejestru, do którego sąd ma dostęp drogą elektroniczną, lub do przedłożenia pełnomocnictwa, a po przekazaniu sprawy na podstawie art. 505³³ § 1 lub art. 505³⁴ § 1 przewodniczący wzywa powoda również do uiszczenia opłaty uzupełniającej od pozwu - w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia wezwania pod rygorem umorzenia postępowania. W razie nieusunięcia powyższych braków pozwu sąd umarza postępowanie.

Wezwanie o uzupełnienie tego rodzaju braków następuje pod rygorem umorzenia postępowania. Rozwiązanie zakładające umorzenie postępowania w przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu podyktowane jest założeniem, że nie byłoby prawidłowe dokonanie zwrotu pozwu w sytuacji, w której toczyło się już elektroniczne postępowanie upominawcze (przynajmniej w zakresie koniecznym dla dokonania oceny istnienia podstaw do wydania nakazu zapłaty), a postępowanie toczące się po przekazaniu sprawy jest jego kontynuacją (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2013 r., III CZP 66/13, LEX nr 1388654),

W ocenie Sądu Okręgowego należy zgodzić się z poglądem, że na gruncie przepisów procedury cywilnej nie można utożsamiać samego udzielenia umocowania procesowego z pisemnym jego udokumentowaniem. W literaturze procesu cywilnego trafnie podnosi się, że pojęcie „pełnomocnictwo” ma dwojakie znaczenie: z jednej strony oznacza ono pochodzące od mocodawcy umocowanie pełnomocnika do działania w imieniu mocodawcy, z drugiej strony - dokument obejmujący (stwierdzający) to umocowanie. Dlatego też, wychodząc z takiego założenia, należy przyjąć, że udzielenie pełnomocnictwa (rozumianego jako umocowanie) może nastąpić w dowolnej formie, w tym także ustnej, nie tylko pisemnej. Od udzielenia pełnomocnictwa odróżnić jednak należy jego wykazanie przed sądem, stanowiące jeden z wymogów skuteczności tego aktu procesowego i tym samym podejmowania czynności procesowych przez pełnomocnika w imieniu mocodawcy. Dokument pełnomocnictwa (albo jego wierzytelny odpis) jest w tym wypadku jedynym dowodem potwierdzającym wobec sądu istnienie umocowania pełnomocnika do działania w imieniu strony. Prowadzi to do wniosku, że przez pojęcie formy pełnomocnictwa procesowego należy rozumieć jedynie wymaganie dotyczące potwierdzenia (ucieleśnienia) oświadczenia woli mocodawcy (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 10 lipca 2003 r., III CZP 54/03, Prokuratura i Prawo – wkł., z 2004 r., nr 4, poz. 33).

Pełnomocnictwo procesowe jest normowane przepisami prawa publicznego o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Z art. 89 k.p.c. wynika, że udzielenie pełnomocnictwa wymaga formy pisemnej, a forma ustna jest dopuszczalna wyjątkowo. Pełnomocnictwo procesowe dokonuje się w chwili jego sporządzenia na piśmie, lecz nie staje

skuteczne w chwili sporządzenia pisma, a z chwilą dołączenia do akt sprawy. Pełnomocnik obowiązany jest natomiast dołączyć pełnomocnictwo do akt sprawy co do zasady przy pierwszej czynności procesowej lub – jak w niniejszej sprawie – na wezwanie Przewodniczącego o którym mowa w art. 505³⁷ § 1 k.p.c.

Należy mieć na uwadze, że przepis art. 126 k.p.c. – określający ogólne wymagania w odniesieniu do pisma procesowego – nie przewiduje wymogu w postaci wskazania (oznaczenia) daty jego sporządzenia. Tak samo problem ten kształtuje się co do pełnomocnictwa dokumentowanego w formie pisemnej. Pisemny akt pełnomocnictwa nie musi zawierać daty jego sporządzenia, czy też inaczej, brak daty na pełnomocnictwie nie stanowi braku formalnego, a w konsekwencji fakt opatrzenia dokumentu pełnomocnictwa datą późniejszą od daty wniesienia przez pełnomocnika środka zaskarżenia nie może stanowić przesłanki zastosowania sankcji jego odrzucenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2003 r., III CZP 54/03, jak również z dnia 16 marca 2006 r., III SZ 1/06, OSNP 2007, nr 9-10, poz. 148, z dnia 7 listopada 2016 r., I CZ 74/06, LEX nr 607560, a także z dnia 11 marca 2015 r., II CZ 110/14, LEX nr 1659225).

Jednocześnie przyjmuje się w powołanych orzeczeniach Sądu Najwyższego, że jeżeli usunięcie braku formalnego pisma procesowego w postaci braku pełnomocnictwa dla osoby to pismo wnoszącej nastąpi w przewidzianym ustawowym terminie, to bez znaczenia jest data, jaką pełnomocnictwo zostało opatrzone. Pismo uzupełnione lub poprawione (także przez dołączenie pełnomocnictwa) wywołuje skutek – zgodnie z art. 130 § 3 k.p.c. – od chwili jego wniesienia, zatem data na pełnomocnictwie lub jej brak nie ma dla bytu i skuteczności umocowania jakiegokolwiek znaczenia (zob. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2016 r., II PZ 28/15, LEX nr 2290380).

W konsekwencji przedłożenie dokumentu pełnomocnictwa opatrzonego datą późniejszą niż data wniesienia przez tego pełnomocnika pozwu nie może także uzasadniać umorzenia postępowania z powodu braku wykazania umocowania w oparciu o przepis art. 505³⁷ § 1 k.p.c., jak w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie zastosowanego odpowiednio przepisu art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji niniejszego postanowienia. Brak było natomiast podstaw do orzekania na tym etapie postępowania o kosztach postępowania zażaleniowego, sąd rozstrzyga bowiem o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji (art. 108 § 1 k.p.c.), a niniejsze postanowienie nie jest jeszcze takim orzeczeniem. Dopiero bowiem po ustaleniu, która ze stron wygrała proces możliwe będzie rozstrzygnięcie o zwrocie kosztów (obejmujących także koszty postępowania incydentalnego) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 1973 r., II CR 159/73, OSNC 1974, nr 5, poz. 90).